

Det gjemte ordet

Tormod Jähren

"Det glemte ordet"

1. utgave mars 2023

2. utgave februar 2025

Kopirettighetene til denne e-boken tilhører

Tormod Roar Jahren.

Hvis du siterer fra boken, vennligst oppgi kilden.

F.eks.:

Fra boken "Det glemte ordet" av Tormod Jahren.

Innledning

Jeg har i løpet av min tjeneste som forkynner og forstander/pastor erfart at det er en god del mennesker rundt omkring som lurere på om de virkelig er kristne, eller frelst som vi gjerne sier. De opplever tider med tvil, og vet ikke riktig hvordan de skal takle den, det kan være kamp mot sykdom, fristelser, angst og frykt.

Det å tvile er imidlertid ikke noe unormalt, for det er vanskelig for den menneskelige hjerne å akseptere det usynlige, den har den egenskapen at den hele tiden vil se og registrere alt. Vår intelligens vil gjerne bevise ting, undersøke og ha oversikt.

Når det gjelder det som har med troen å gjøre må vi vite hva Gud selv mener om dette, og så holde fast på det. Her er vi så heldige at vi har det skriftlig hva Gud sier om disse viktige tingene.

Jeg har hatt det privilegium å bli født inn i en kristen tradisjon og et aktivt kristent hjem. Det var naturlig for meg å tro på Gud, for det var naturlig for mine foreldre å tro på Gud. De var ikke fanatisk religiøse, Gud og Jesus var en naturlig del av deres liv. Det var deres fundament og rammeverk for alt livet ellers handlet om.

Jeg har hørt mange taler i løpet av mitt liv, og det var et ord som står i hundretalls bibeltekster, men som aldri blir forklart. Man tror kanskje at alle forstår betydningen, men dette ordet har en dypere mening og kan forandre helt det bildet vi har av Gud. Denne lille "bibeltimen" tar for seg dette ordet som kan være med å beskrive hvordan Gud egentlig er, og hvordan han er innstilt til deg og meg.

Det kan hende at du som leser dette ikke er kristen, og lurere på hva det egentlig er. Eller du er nysgjerrig, og tror at det er en Gud, at det med Jesus er spennende, men har aldri turt å kalle deg kristen.

Jeg råder deg til å ikke hoppe over noen kapitler, for alle er viktige for sammenhengen.

Når du har lest alt, kan du gå tilbake til de avsnittene som du ønsker å se nærmere på, og gjenta dem for deg selv, til du er trygg og glad.

Denne lille boken blir gjenstand for bearbeiding og forbedring, så kom gjerne tilbake til nettsiden der du fant den, det kan vær nye ting å ta med seg.

1

Forskjellen på tro og tvil

De aller fleste mennesker har vel en eller annen gang tenkt tanken: Hva er meningen med livet? Hvem skal vi tro på? De som sier at det er en Gud som har skapt alt det vi ser eller de som sier at det har blitt til av seg selv. Mange mener at religion er noe mennesker har funnet på.

Det er ikke enkelt å fatte det en ikke kan se eller ta på. Det vi må se etter er resultatene av det det snakkes om, som for eksempel at det blir lys i en lypære, selv om vi ikke kan se strømmen. Vi kan ikke se tankene vår, følelsene våre, meningene våre, men vi vet at de er der.

Slik er det med Gud, vi ser ham ikke, men vi ser resultatene av hans gjerninger.

Noen tror det er noe galt med dem fordi de av og til, eller ofte, tviler. La oss se på forskjellen på tro og tvil og hva som egentlig er troens motpol.

Vi må vite hva vi tror på, vi må lese i Bibelen, Guds ord. Det er der han har sagt hvordan ting henger sammen. Det er mye hjelp å få når det gjelder hvordan vi skal lese og hvor vi skal lese i Bibelen.

Bli gjerne med i en bibelgruppe eller et husfellesskap i en menighet. Still spørsmål, du kan være trygg på at de fleste har vært gjennom de samme spørsmål som du. Det er derfor ikke flaut å spørre, det er det eneste riktige hvis du går med spørsmål.

Disiplene tvilte

Vi skal se på noen tilfeller der også Jesu disipler tvilte, de som fulgte ham så tett i en periode på tre og et halvt år.

Tomas

"Tomas, en av de tolv, han som ble kalt Tvillingen, var ikke sammen med de andre disiplene da Jesus kom. "Vi har sett Herren", sa de til ham. Men han sa: "Dersom jeg ikke får se naglemerkene i hendene hans og får legge fingeren i dem og stikke hånden i siden hans, kan jeg ikke tro." Joh 20,24-25

Johannes døperen

"Er du den som skal komme, eller skal vi vente en annen?" Matt 11,3

Om disiplene etter Jesu oppstandelse

"Og da de fikk se ham, falt de ned og tilba ham; men noen tvilte." Matt 28,17

Her ser vi tre tilfeller der Bibelens menn tvilte, og det finnes flere, hvis vi leter.

Poenget er at å tvile er ganske normalt, og ikke det motsatte av å tro.

Tvilen vil gjerne tro, den søker Gud, men kanskje er det opplevelser og manglende følelser, som får oss til å tvile.

Det kan være at jeg er skuffet over å ha bedt, og ikke opplevd bønnesvar. Det kan være ting som har hendt meg i livet, som gjør at jeg føler at Gud er taus og ikke griper inn. Årsakene kan være mange.

Vantrø

Det motsatte av tro, derimot, er vantrø.

Vi ser når vi leser Bibelen at det var vantrø og ulydighet som skapte skille mellom Gud og mennesker. Igjen og igjen står det om Israelsfolket at de vendte Herren ryggen, og klaget over det meste.

Vi må forstå hva som er Guds hensikt med oss og vårt forhold til ham. Det kommer jeg tilbake til i mer detalj senere i boken. Her vil jeg nøye meg med å si at hensikten ikke er at vi skal være perfekte slik at vi kan fortjene å komme til himmelen.

Gud vet nesten ikke hvilket ben han skal stå på, så ivrig er han etter å fortelle oss at han elsker oss og ønsker å være sammen med oss. Og at vi ikke behøver å være engstelige for om vi er gode nok, det har han en løsning på.

Det er viktig å ha riktig fokus og se tingene fra riktig synsvinkel.

I stedet for å tenke så mye på tro og tvil, bør vi kanskje tenke

Ro og hvil!

Slaveri

La oss tenke oss tilbake ca. 150 år, til midten på 1800-tallet. Vi står på et torg i en liten by i Sørstatene i USA.

Der, midt på torget, er det samlet mange mennesker omkring noen kasser, en provisorisk scene for framvisning av slaver som er til salgs. På kassene står det en gruppe individer (ja, for de er ikke regnet som mennesker) som har brun, nesten sort hudfarge. De er dårlig kledd, de fleste ser triste ut, mens frykten lyser ut av øynene på de som ennå ikke er blitt apatiske etter alle slagene og utskjellingene. De tenker på slitet som ligger bak, og på hvordan den mannen er som nå heretter skal eie dem.

De drømmer om frihet, og om himmelen, der det ikke er mer sorg eller smerte. De har ingen sosiale rettigheter, ingen personlig verdi utenom den arbeidskraft de representerer, de er som dyr. Mennene som kjøper og selger dem betrakter dem da også som det.

Midt i folkemengden der på torget baner en mann seg vei fram til kassene og henvender seg til dem som skal selge. Han sier at han vil kjøpe alle slavene som står der, og spør om prisen. De ser vantro på ham, for han ser ikke ut som han er blant godseierne, men en heller alminnelig mann.

Pengene han blar opp overbeviser dem imidlertid, og handelen er avgjort. Alle slavene får beskjed om at de nå er frie til å bli med ham hjem til farens gods, der han selv venter på dem.

Men noen tror ham merkelig nok ikke og velger å gå sin vei på egenhånd.

De andre følger etter mannen, som verken skjeller dem ut eller bruker svepe eller stokk på dem.

Etterhvert nærmer de seg godset, og der i porten skimter de en mann som vinker til dem, og ser ut som han smiler. Det er nesten så de må klype seg i armen; - har de kommet til himmelen, eller er dette en felle?

Men nei, han ønsker dem velkommen og sier at det er dekket bord for dem inne i salongen.

Alle får tilbud om å vaske seg og få utdelt nye klær.

Etterpå er det bare å gå rett til bords.

Under måltidet presenterer han et tilbud til hver av dem, at den som vil kan få bli medlem av familien og få alle papirer ordnet for en ny identitet. Papiret lyder på at de er barn av godseieren, og eget rom er satt av til hver av dem.

Dagen etter er sønnen ute igjen, denne gang i nabobyen, for å kjøpe flere slaver...

Du synes kanskje at historien er litt i overkant usannsynlig, på grensen til banal?

Ja, det er mulig, det, men den er bygd på en historie som er fra virkeligheten, og som jeg regner med at du har gjenkjent for lenge siden. Den er et forsøk på å gi et bilde av oppgaven Jesus Kristus hadde - og har.

3

Hva sier Bibelen?

La oss gå til Bibelen og se hva den sier om dette.

Vi leser Johannes evangelium kapittel 8, og vers 34 til 36.

"Jesus svarte dem: Sannelig, sannelig, det sier jeg dere: Den som gjør synd, er syndens trell. En trell (slave) blir ikke i huset for alltid, men en sønn blir der for alltid. Får Sønnen frigjort dere, da blir dere virkelig fri". (Jeg har sitert det slik det står i Bibelselskapets oversettelse av 1978/85. Det som står i parentes har jeg føyd til.)

Slik vi er anlagt lar vi oss faktisk selge som slaver til synden alle som en. Det er ingen unntak, sier Paulus (Rom 3,23), alle har på en eller annen måte syndet mot Gud. Som vi før har slått fast er meningen med livet at vi skal elske, og leve i fellesskap med Gud og hverandre.

Men når jeg setter meg selv i sentrum og går min egen vei, bedrøver jeg Gud, som vil ha fellesskap med meg, og jeg gjør ting som ikke tjener til det gode for forholdet til Gud og mine medmennesker. Det er dette som er den egentlige synd.

For Guds bud i en sum er at jeg skal elske Gud og mine medmennesker, sier Jesus i Matteus 22,35-40:

"Og en av dem, en lovlærd, fristet ham og sa: Mester! Hvilket bud er det største i loven? Han sa til ham: Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand. Dette er det største og første bud. Men et annet er like stort: Du skal elske din neste som deg selv.

På disse to bud hviler hele loven og profetene" (min utheving).

Det "glemte" ordet

I alle kulturer finner man frykt for Gud, og da mener frykt som redsel. De har trodd at de har måttet blidgjøre Gud, gjøre ham til lags, gjennom å ofre til ham. Ved å ofre ting, ja, til og med sine barn, trodde de at de ville få bedre avlinger og unngå ulykker.

Men Gud er ikke slik. Jesus sa at slik jeg er, slik er Gud. Han

er ikke opptatt av mine feil eller mine offer, han er interessert i meg. Hans kjærlighet for meg er aktiv og oppsøkende, som i fortellingen om slaven.

En fortelling som også forsterker dette inntrykket finner vi i Lukas 15, der Jesus forteller om den bortkomne sønnen.

En mann hadde to sønner.

Den yngste av dem sa til faren: Far, gi meg den delen av boet som faller på meg! Han skiftet da sin eiendom mellom dem. Ikke mange dager senere samlet den yngste sønnen sammen alt sitt og dro til et land langt borte, og der sløste han bort alt han eide i et utsvevende liv. Men da han hadde satt alt over styr, ble det en svær hungersnød i det landet.

Og han begynte å lide nød. Da gikk han bort og holdt seg til en av borgerne der i landet, og han sendte ham ut på markene sine for å gjete svin. Han ønsket å fylle sin buk med de skolmer som svinene åt. Og ingen ga ham noe.

Da kom han til seg selv og sa: Hvor mange leiefolk hos min far har overflod av brød, men jeg setter livet til her av sult. Jeg vil stå opp og gå til min far, og jeg vil si til ham: Far, jeg har syndet mot himmelen og mot deg. Jeg er ikke verdig lenger til å kalles sønnen din. La meg få være som en av leiefolkene dine.

Og han sto opp og kom til sin far. Men da han ennå var langt borte, så hans far ham, og han fikk inderlig medynk med ham. Han løp ham i møte, falt ham om halsen og kysset ham igjen og igjen. Da sa sønnen til ham: Far, jeg har syndet mot himmelen og mot deg. Jeg er ikke lenger verdig til å kalles sønnen din.

Men faren sa til tjenerne sine: Skynd dere! Ta fram den beste kledningen og ha den på ham. Gi ham en ring på hånden hans, og sko på føttene. Hent gjøkalken og slakt den, og la oss ete og være glade! For denne sønnen min var død og er blitt levende, han var tapt og er blitt funnet. Og de begynte å være glade.

Men den eldste sønnen hans var ute på marken. Da han gikk hjemover og nærmet seg huset, hørte han spill og dans. Han kalte til seg en av tjenerne og spurte hva dette kunne være. Han sa til ham: Din bror er kommet, og din far har slaktet gjøkalken fordi han fikk ham frisk tilbake. Da ble han harm og ville ikke gå inn.

Men faren gikk ut og talte vennlig til ham. Men han svarte og sa til sin far: Se, i så mange år har jeg tjent deg, og aldri har jeg gjort imot ditt bud. Men meg har du aldri gitt et kje så jeg kunne glede meg med vennene mine. Men da denne sønnen din kom, han som ødslet bort formuen din sammen med horer, da slaktet du gjøkalken for ham!

Men han sa til ham: Barn, du er alltid hos meg, og alt mitt er ditt! Men nå burde vi fryde oss og være glade, fordi denne broren din var død og er blitt levende, var tapt og er funnet. Luk 15, 11-32

Gud vil at alle mennesker skal ta imot tilbudet og bli hans barn, han har kjøpt og betalt for oss, og han venter på oss.

Miskunn/miskunnhet - det "glemte" ordet

Det står flere steder i Bibelen at Gud er **rik** på miskunnhet (Efeserbrevet 2,4-5, Salme 103,8, 86,,5 osv.).

Ordet miskunnhet betyr "en godhet som ynkes over meg" (!).

Det betyr at Gud ikke er passiv overfor meg, men han rekker ut en hånd til meg og sier frykt ikke, kom til meg. Jeg har ikke noe å frykte fra Guds side, han er for meg ikke imot meg!

Men fordi jeg har syndet, kan jeg ikke bli stående overfor Guds renhet. Jeg trenger derfor nåde.

Nåde

Jesus Kristus betalte all min skyld (Kolosserbrevet 2,13-15), derfor kan Gud gi meg nåde, som betyr "ufortjent godhet", når jeg bekjenner min synd for ham. Da kaster han det bak sin rygg og vil ha det hele "ut av verden".

"Så langt som øst er fra vest lar han våre misgjerninger være langt fra oss", sier Salme 103,12.

Guds rettferdighet og kjærlighet tåler ikke det onde, derfor vil han ha det bort, han er slett ikke interessert i å gjemme på det (Salme 103,9).

Så når han oppfordrer meg til å bekjenne min synd er ikke det fordi han ønsker å ydmyke meg med alt det gale jeg gjør, men fordi dette er måten å bli kvitt den på. Når jeg anroper Jesus Kristus og ber om tilgivelse, så blir nåden koblet inn, og han tilgir fordi han allerede har sonet for den.

Og det har han gjort én gang for alle (Hebreerbrevet 10,14).

5

Den som er badet - er ren

Skjærtorsdag, etter at Jesus har spist påskelammet med disiplene sine, binder han et klede rundt livet og begynner å vaske disiplenes føtter. Da han kommer til Peter nekter denne at Jesus skal ydmyke seg på denne måten for ham, og mener at det vel måtte være mer riktig at han vasket Jesu føtter, han som var Mesteren. Men Jesus ønsker å lære disiplene en lekse her som har enorm betydning for vårt forhold til Gud, og vissheten om frihet fra fortiden.

Peter er nå rask til å si at Jesus da må vaske både hendene og hodet, altså en helvask. Jesus sier da at den som er badet trenger bare å vaske føttene, en nødvendighet for dem som vanligvis gikk med sandaler, for da ble føttene skitne underveis. betydningen må være at den som er blitt en kristen, barn av Gud, ikke blir slave av synden igjen om en gjør en feil.

"Dere er alt rene på grunn av det ord jeg har talt til dere", sier Jesus i Johannes 15,3.

Er jeg barn, så er jeg barn. BARN!

Jeg er født til det ved at jeg trodde Guds ord og sa ja til Jesus. Jeg må ikke bli frelst hver dag, leve i en såkalt "daglig omvendelse", for det betyr jo da at jeg er frafallen hver natt.

Nei, den urenheter som kommer på underveis på livsvandringen får jeg lov til å vaske vekk. Og vi er skyldige til å vaske hverandres føtter, sier Jesus, det vil si: vi skal tilgi hverandre slik vi selv er blitt tilgitt.

6

Fristed

Da Israelsfolket skulle inn i Kana'an, ga Gud dem en forordning om å opprette 6 byer som skulle være fristeder, om noen i vanvare f.eks. skulle komme til å ta livet av noen. Der kunne de oppholde seg til saken deres hadde vært oppe for en domstol, og de kunne få en rettferdig dom. Ellers kunne de risikere å bli hevnet etter loven "øye for øye, og tann for tann".

Et slikt fristed finnes også for oss, det heter Golgata, der vi kan få skjule oss i Kristus når anklageren kommer (1. Johannes brev 1,9 og 2,1) :

"Dersom vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han forlater oss syndene og renser oss fra all urettferdighet".

"Mine barn! Jeg skriver til dere for at dere ikke skal synde. Og hvis noen synder, har vi en talsmann hos Faderen, Jesus Kristus, Den Rettferdige. Og han er en soning for våre synder, og det ikke bare for våre, men også for hele verdens".

Og det er ikke Gud som anklager oss, det er Satan, vår fiende. Men der Jesus er, har anklageren ingenting han skal ha sagt, for Jesus har seiret over ham.

"Også dere var døde ved deres overtredelser og uomskårne kjød. Men Gud gjorde dere levende sammen med Kristus, idet han tilgav oss alle våre overtredelser. Han utslettet skyldbrevet mot oss, som var skrevet med bud, det som gikk oss imot. Det tok han bort da han naglet det til korset. Han avvæpnet maktene og myndighetene og stilte dem åpenlyst til skue, da han viste seg som seierherre over dem på korset". (Kolosserbrevet 2,13-15)

7

Ikke slave - men barn

Som barn av Gud kan jeg få flytte ut av den trange husmannsstua som slaveriet tilbyr meg, og inn i "hovedbygningen" til Far. Der har han et rom for alle som vil komme og bo hos ham.

Så hvis du er i tvil om du kommer til himmelen eller ikke, håper jeg nå at du ved å tro det du her har lest vil kunne si:

- Det er de som er Guds barn som kommer til himmelen, og jeg er et Guds barn.
- Guds barn er jeg ved troen på Jesus Kristus. Når jeg tar imot ham blir jeg født på nytt.
- Jesus Kristus har betalt prisen for at jeg skal få være et Guds barn. Og han betalte full pris, det gjenstår ingenting! Det han gjorde var fullkomment, for han visste om min svakhet og ufullkommenhet.

"For jeg er viss på at verken død eller liv, verken engler eller krefter, verken det som nå er eller det som komme skal, eller noen makt, verken høyde eller dybde eller noen annen skapning skal kunne skille oss fra Guds kjærlighet i Kristus Jesus, vår Herre" (Romerbrevet 8, 38-39).

Kan et barn ha det tryggere?...

Gud har lovet en ren himmel

Vi tenker at det er om å gjøre for Gud å passe på at vi ikke synder, og at den som lykkes med det, kommer til himlen. Et slags mesterskap, der noen vinner og noen taper.

Men Gud er tvert imot opptatt av at alle skal bli frelst og komme dit. Han elsker alle menneskene han har skapt, og ønsker av hele sitt hjerte å være sammen med dem.

Gud har også lovet en ren himmel, et paradisi, slik som det første. Derfor har han gjort alt det som sto i hans makt for å bli kvitt det onde.

Det onde ble egentlig drept på Golgata, da Jesus døde, og beseiret av kjærligheten.

Denne seieren ble ikke vunnet med våpen. Hvis Jesus hadde brukt rå makt mot Satan, ville han ikke oppnådd det som var Guds hensikt, nemlig å vise at kjærligheten er den sterkeste kraft i tilværelsen.

Ved å gi sitt liv, tok han brodden av den opprørske synden som Satan representerte.